

ZEVS (vrhovni bog)

Zevs je bil v grški mitologiji vladar bogov in ljudi. Veliki grški pesnik Homer ga imenuje prvega med bogovi in najvišjega vladarja smrtnikov. Načeloval je bogovom na Olimpu, gori grških bogov. Zevs je bil najmlajši sin Kronosa in Ree. Vse njegove starejše brate in sestre je Kronos požrl, ker se je bal, da ga bo eden izmed otrok vrgel s prestola. Tej usodi je ušel samo Zevs, saj ga je Rea rodila v veliki tajnosti v neki votlini na otoku Kreta, Kronosu pa namesto otroka podtaknila v cunje zaviti kamen. Kronos je tako namesto otroka požrl kamen. Medtem je Zevs odraščal med Nimfami na Kreti, nekatere zgodbe pripovedujejo tudi o tem, da naj bi zanj skrbela koza Amalteja.

Ko je Zevs odrasel, se je uprl Kronosu. Najprej je osvobodil svoje brate in sestre, ki so kot nesmrtna božanska bitja živeli v njegovem trebuhu. Prisilil je očeta, da jih je izbljuval. Sledila je borba med Zevsom in Kronosom. Zevsu so v boju pomagali: brata Had in Pozejdon, pa tudi Kiklopi in storoke pošasti Hekatonhejri. Ko je premagal še Gigante, si je Zevs zagotovil dokončno oblast na Olimpu. Seveda pa ni pozabil na pomoč obeh bratov. Z žrebom so si razdelili oblast nad svetom. Tako je Zevsu (seveda) pripadla oblast nad nebom in zemljo, Pozejdon je zavladal morjem, Had pa podzemlju. Kljub vsemu pa je Zevs obveljal za najvišjega grškega boga.

Pod Zevsovimi vodstvom so se odvijala posvetovanja in shodi bogov. Seveda pa ni manjkalo tudi pri bolj prijetnih opravilih, kot so bile npr. mnoge božanske gostije, kjer so stregli ambrozijo in nektar. Ta božanska jed in napitek sta zagotavljala bogovom nesmrtnost in večno mladost. Vpletal se je tudi v življenje ljudi na zemlji, saj je podeljeval oblast kraljem, razsojal v sporih in odločal o bitkah. Volja vladarja bogov se je izražala v nevihtah (njegovo orožje je strela), ptičjem letu (njegova ptica je orel) in sanjah, razodeval pa se je tudi v šumenju hrastov v posvečenem gaju.

Zevs je prebival na Gori Olimp v zlati palači, ki jo je bil zgradil bog Hefajst. Včasih pa je domovanje zapustil in se podal na zemljo. Pri tem je lahko prevzel obliko katerekoli živali ali rastline. To je še posebej uporabljal, kadar mu je bilo všeč kakšno lepo zemeljsko dekle. Tako je npr. ugrabil Evropo v podobi belega bika, Ledi se je približal v podobi laboda, Danaji v obliki zlatega dežja,... . Prav tako so podlegle njegovim čarom mnoge boginje.

Zevsova žena (in hkrati sestra) pa je bila boginja Hera. Z njo je imel tri otroke: boginjo večne mladosti Hebo, boga vojne Aresa ter božanskega kovača Hefajsta. Hera je težko prenašala njegove zveze z drugimi boginjami in smrtnicami, zato je med njo in vladarjem bogov prihajalo do pogostih preprirov. No, še sreča, da sta se znala vedno tudi pobotati in njuno spravo je Olimp slavil z velikimi pojedini.

Rimljani so Zevsa izenačili s svojim Jupitrom. Njegova žena je bila Junona.

Jupiter je spadal med trojico velikih rimskih bogov. Včasih je nastopal v družbi z Marsom in Kvirinom, včasih z Junono in Minervo. Njegov izvor pa še zdaleč ni tako veličasten in opremljen z rodovnikom, kot lahko to vidimo pri grškem Zevsu. V najstarejših časih je imel naziv Iuppiter Lapis (stari kamen) - v njegovem templju na Kapitolu so hranili nekaj starodavnih kamnov. S kamni je povezana tudi stara rimska prisega, ki se je obdržala vse do Ciceronovih časov (1. stoletje pr. Kr.): Prisegali so takole: "Če zavestno prevaram, naj me Jupiter brez škode za mesto ali utrdbo izvrže, kot jaz vržem ta kamen." - in so odvrgli kamen. Vloga Jupitra in kamna pa je bila pomembna tudi pri državnih prisegah. Pri potrditvi kakšnega sporazuma, ki je bil velikega pomena za državo, je bil postopek malo drugačen: eden od svečnikov, ki so skrbeli za mednarodne zadeve (vera je bila namreč državna stvar), je ubil svinjo s kamnom iz Jupitrovega templja, pri tem pa je izgovarjal naslednje besede: "Če rimski narod prvi prelomi sporazum - enoglasno in vnaprej zlonamerno zamišljeno, tega dne udari rimski narod, o, Jupiter, prav tako, kot jaz danes ubijam to svinjo; a udari ga težje, ker si večji in močnejši in mogočnejši."

Jupiter je bil vrhovni bog zveze latinskih mest in pomemben povezovalni element.

Predstavniki mest so se namreč zbirali dvakrat na leto (spomladi in jeseni) v njegovem templju ob jezeru Albano in ga častili. V Rimu je imel Jupiter svoje svetišče na Kapitolu, kjer so ga Rimljani častili v različnih likih (kot najboljšega in največjega, kot boga strele, kot tistega, ki udarja, kot zaustavljalca,...). Seveda pa so se običaji s časom spreminjali.

Iz vsega tega lahko ugotovimo, da je pri Grkih prišla do izraza Zevsova božanska plat, da je bil njegov izvor "izdelan do potankosti" - namreč znan je bil njegov rodovnik in vse podrobnosti njegovega rojstva in prihoda na oblast. Rimljani pa svojemu Jupitru niso dajali božanskih lastnosti. Njihov vrhovni bog je bil veliko bolj usmerjen v praktično življenje. Seveda pa so mu ob poistovetenju z Zevsom pripisali še vse lastnosti, ki jih je imel kot najvišji grški bog.

HERA (Zevsova žena)

Hera je bila hčerka Kronosa in Ree ter sestra in žena najvišjega grškega boga Zeusa. Grki so jo častili kot najvišjo boginjo in boginjo neba.

Po značaju je bila prepirljiva in zelo ljubosumna, vendar ne brez vzroka. Zeus se je namreč vse prerad oziral za mnogimi drugimi boginjami in zemeljskimi dekleti; z njimi je imel mnogo otrok, ki jih je Hera vneta preganjala. V zvezi s tem sta se Hera in Zeus pogosto prepirala. Ona je namreč kot zaščitnica zakona in zakonske ljubezni težko prenašala moževo nezvestobo, kljub vsemu pa se je božanski par vedno uspel pobotati. Hera je Zeusu rodila štiri otroke: boga vojne Aresa, božanskega kovača Hefajsta, Ejlejtijo (boginjo materinstva) in boginjo večne mladosti Hebo.

Med boginjami na Olimpu je bila Hera edina poročena in je zato uživala posebno spoštovanje. Bila je zaščitnica žena in zakona. Skrbela je za svetost in nerazdružljivost zakonske zveze.

Hero so upodabljali z žezlom in diademom, včasih je imela glavo zastrto s tančico. Na Olimpu je sedela na zlatem prestolu ob svojem možu, vladarju bogov. Njeno orožje so bile megle, grom in nevihte, njena sveta žival je bil pav.

Hero so častili v vsem grškem svetu. Veličastne templje so ji postavili v Pozejdoniji (rimski Paestum) - grški koloniji v južni Italiji, v Olimpiji,...

Rimljani so jo izenačili z Junono (čeprav ne moremo opaziti podobnosti v značaju, sta boginji izenačeni zaradi položaja soproga vrhovnih bogov Zeusa in Jupitra).

Pri Rimljanih je imela Junona velik vpliv na državo, hkrati pa je bila tudi bolj kot Hera povezana z vsakdanjim življenjem.

Skupaj z Jupitrom in Minervo je predstavljala kapitolinsko trojico, ki je varovala rimsko državo. Državno čaščenje Junone je bilo povezano z Jupitrom, ženske pa so jo ob različnih dogodkih v življenju častile z različnimi imeni (kot zavetnico poroke, nosečnic, družinskih mater). Posvečen ji je bil mesec junij, ki se še danes imenuje po njej.

Njena sveta žival je bila tudi gos. V zvezi s temi živalmi je znana zgodba iz rimske zgodovine, ko so leta 390 pr.Kr. Galci napadli Rim. Prebivalci napadalcev niso opazili; posvarile so jih šele svete gosi iz Junoninega templja. Pri tem svetišču je bila tudi kovnica denarja.

ARTEMIDA (boginja lova)

Artemida je hčerka vladarja bogov Zeusa in Leto. Bila je Apolonova dvojčica. Rodila se je na otoku Delosu, kamor se je bila zatekla Leto na begu pred strašno kačo, ki jo je za njo poslala ljubosumna Hera. Ker je bil Delos plavajoči otok, se je Leto na ta način izognila prekletstvu, da ne bo našla trdne zemlje, kjer bi lahko rodila.

Bila je zaščitnica gozdov, travnikov in polj. Bila je tudi odlična lovka, njena puščica ni nikoli zgrešila cilja. Na svoj lovski dar je bila zelo ponosna. Ker ni mogla prenesti, da bi bil kdo v lovu boljši od nje, je ubila slavnega lovca Oriona, o katerem je šel sloves, da je boljši od nje. Aktajona, tudi odličnega lovca, ki jo je nekoč videl golo, je spremenila v jelena in ga dala raztrgati psom.

Zagodla pa jo je tudi Agamemnonu, ki se je pohvalil, da je ustrelil košuto tako spretno, da ga ne bi mogla prekositi niti Artemida. Užaljena boginja se mu je maščevala tako, da je odvzela veter jadrom grških ladij in tako preprečila plovbo nad Trojo. Pomirila se je šele takrat, ko so ji hoteli žrtvovati Agamemnonovo hčerko Ifigenijo. Artemida jo je nadomestila s košuto, deklico pa odpeljala s seboj.

V najstarejših časih so Artemido častili kot boginjo narave ter včasih kot boginjo meseca (v tem pogledu so jo enačili s Seleno). Seveda pa je bila predvsem boginja lova in živali.

Rimska boginja lova in gozdov je bila Diana. Pred izenačitvijo z Artemido so jo častili kot boginjo svetlobe in življenja. V Rimu je imela svoj tempelj na griču Aventinu

HERMES (bog trgovine)

Hermes je bil sin vladarja bogov Zeusa in Maje, hčerke Atlasa. Bil je glasnik bogov, spremljevalec mrtvih v podzemlje, bog trgovcev, popotnikov, včasih tudi goljufov. Bil je tudi zaščitnik kamnitih grmad, s katerimi so popotniki označevali poti, svete kraje in meje.

Zgodba pravi, da je že kot dojenček uganjal norčije. Pobegnil je iz zibelke in Apolonu izmaknil vole. Ob vrnitvi se je spotaknil ob želvji oklep. Nanj je napel strune in tako izumil liro. Ko ga je Jezni Apolon našel in ga hotel kaznovati zaradi ukradene črede, ga je pomiril z igranjem na novonastali inštrument. Še več, liro je z njim zamenjal za čredo in palico, ki je postala kaducej, glasniška palica (druga zgodba pravi, da je bila lira Apolonova last od samega začetka).

Hermes je postal glasnik bogov. Ljudem je sporočal voljo bogov, po potrebi je bogovom tudi pomagal in izpolnjeval naloge vladarja bogov Zeusa.

Hermesa navadno upodabljajo z popotnim klobukom, krilatimi čevlji in kaducejem -glasniško palico. Nikoli pa ga niso častili tako kot ostale bogove.

Pri Rimljanih se je imenoval Merkur. Po njem se imenuje Soncu najbližji planet.

APOLON (bog glasbe)

Apolon je bil Zevsov sin. Hera je njegovo mater Leto v času nosečnosti neprestano preganjala s strašno kačo. Zavetje je našla šele s pomočjo Pozejzona, ki ji je ponudil zatočišče na Delosu, ki je bil takrat še plavajoči otok. Tako se je Leto izognila Herinemu prekletstvu, da ne bo našla niti koščka kopne zemlje, kjer bi mogla v miru roditi. Leto je rodila dvojčka, Apolona in Artemido, boginjo lova. Zevs je Apolonu ob rojstvu podaril zlato mitro, liro in voz, v katerega so bili vpreženi labodi. Temida ga je hranila z nektarjem, zato je v nekaj dneh zrasel v prekrasnega mladeniča, ki je zapeljeval mnogo nimf.

Njegovega sina Asklepija, boga zdravilstva, je Zevs ubil s strelo. Apolon se je maščeval tako, da je pobil Kiklope, ki so skovali strelo. Zato ga je vladar bogov izgnal z Olimpa. Po izgnanstvu na zemlji se je smel vrniti na Goro bogov.

Apolon je bil bog prerokovanja in vedeževanja; znano je njegovo preročišče v Delfih, kjer je v njegovem imenu govorila svečenica Pitija, ki je sedeč na trinožnem stolčku nad zemeljsko razpoko in omamljena z žveplovimi hlapi, ki so se dvigali iz nje, odgovarjala ljudem na njihova vprašanja. Apolon je bil tudi zavetnik vseh umetnosti. Skupaj z Muzami je imel

bivališče na gori Parnas.

Apolon je tudi oče slavnega grškega mitološkega pevca Orfeja.

Apolon je v stari Grčiji poosebljal grškega duha, lepoto, mladost in napredek.

Pri Rimljanih je Apolon ohranil svoje ime. Najbolj so ga častili v dobi cesarja Avgusta.

Tudi v antični Italiji je imel svoje preročišče in sicer v Kumah blizu Neaplja, kjer je prerokovala kumejska Sibila.

DEMETRA (boginja poljedeljstva)

Kronosova in Reina hči, grška boginja rodovitnosti in poljedelstva. Ko se je rodila, jo je Kronos kot ostale svoje otroke požrl. Osvobodil jo je šele Zevs.

Demetra je imela hčerko (njen oče je bil Zevs), ki se je imenovala Kora (deklica). Zevs jo je obljubil Hadu za ženo in tako jo je Had lepega dne ugrabil in jo odvedel v podzemlje.

Obupana Demetra je vsepovsod iskala hčerko, a je ni našla. Šele Helij ji je povedal, kaj se je zgodilo. Demetra je obupana prosila Zevs, naj poskrbi za vrnitev Kore. Zevs ji je to obljubil pod pogojem, da deklica v podzemlju ni ničesar zaužila. Toda Had se je medtem s Koro poročil, dal ji je jesti granatno jabolko, kdor pa je jedel hrano podzemlja, se ni mogel več vrniti v svet živih. Tako je Kora kot kraljica podzemlja Perzefona zavladala svetu mrtvih skupaj s Hadom. Nesrečna Demetra je zapustila Olimp. Ker ni več skrbela za rodovitnost zemlje, je zavladala lakota in vse je šlo narobe. Zevs je videl, da je treba nekaj ukreniti in tako je sklenil kompromis: Perzefona je četrtno leta prebila v podzemlju pri Hadu, ki se je z njo oženil, preostali del pa na zemlji. Ko je bila Perzefona ločena od nje, je Demetra zemlji odvzela rodovitnost, ko pa se je vrnila, je na zemlji vzcvetela pomlad.

Demetri v čast so imeli posebne obrede - evelzinske misterije, ki so častili zgodbo o ugrabitvi Perzefone.

Najpomembnejše Demetrino svetišče je bilo v Elevizini, kjer so Demetro še posebej častili.

Rimljani so Demetro izenačili s svojo Cerero.

Pred poistovetenjem z Demetro je bila Cerera staroitalska boginja vsega živega. Njej posvečeni tempelj je stal na rimskem griču Aventinu.

AFRODITA (boginja lepote)

Afrodita je bila grška boginja ljubezni in lepote. Rodila se je iz morske pene.

Njeni lepoti se niso mogli upirati niti smrtniki niti bogovi. Imela je veliko spremljevalcev: Erosa, katerega puščice so prinašale neustavljivo ljubezen, Harite, boginje očarljivosti in lepote (Rimljani so jih imenovali gracije), Hore, boginje letnih časov in še razna druga manj pomembna božanstva, ki so bila tako ali drugače povezana z ljubeznijo.

Tudi prigode iz njenega življenja so povezane z ljubeznijo. Njen mož je bil Hefajst, vendar se je Afrodita kljub temu kar naprej zaljubljala tako v nebeščane kot v navadne smrtnike. Hefajst jo je nekoč po Hermesovi zaslugi zalotil z bogom vojne Aresom in jo javno osramotil pred vsemi olimpijskimi bogovi. Slavni sin Aresa in Afrodite je bil Eros, bog ljubezni, z bogom vojne pa je imela še nekaj otrok, prav tako z nekaterimi drugimi bogovi in navadnimi smrtniki. Tako naj bi bil njen sin tudi Enej, eden od preživelih v trojanski vojni in kasnejši mitološki ustanovitelj rimske države (Enej je skupaj s preostalimi preživelimi zapustil gorečo Trojo in se po naročilu bogov odpravil iskat novo domovino, saj mu je bilo prerokovano, da bo postal oče novega naroda. Po dolgi plovbi preko Sredozemlja, po postanku pri kartažanski kraljici Didoni, katere ljubezen je zavrgel, ker je bila volja bogov močnejša, je pristal na obalah Italije, se srečal s kraljem Latinom, vzel za ženo njegovo hčerko Lavinijo in tako postal začetnik novega naroda).

Ena izmed najslavnejših zgodb je vsekakor zgodba o zlatem jabolku: Erida, boginja prepira, užaljena, ker edina izmed bogov ni bila povabljena na svatbo Peleja in Tetide, je vrgla med povabljence zlato jabolko z napisom "najlepša". Za jabolko so se takoj sprle Atena, Hera in Afrodita. Razsodnik v sporu je bil trojanski kraljevič Paris, ki je jabolko v zameno za ljubezen najlepše ženske na svetu prisodil Afroditi. Paris je nato pod njenim varstvom ugrabil lepo Heleno, ženo špartanskega kralja Menelaja, kar je povzročilo trojansko vojno, ki je trajala

deset let.

Afrodita je bila ena od najbolj čaščenih boginj v stari Grčiji.

Pri Rimljanih je bila boginja ljubezni in lepote Venera. V začetku je bila zaščitnica vrtov in rastlinstva. Pod vplivom čaščenja Afrodite je dobila njene lastnosti in postala boginja ljubezni. Venera je bila posebej spoštovana za časa Julija Cezarja, saj je rod Julijcev pripisoval svoje korenine naravnost Veneri. Rimljani so ji posvetili mesec april.

Po Veneri se imenuje tudi eden od planetov našega osončja.

ATENA (boginja modrosti)

Atena je najljubša Zevsova hčerka. Zgodba o njenem rojstvu je zelo zanimiva, saj pravi, da se je Atena rodila iz Zevsove glave. Zevs je požrl boginjo Metido, ki je z njim pričakovala otroka. Bal se je namreč, da bo novorojeni otrok zasedel njegovo mesto. Kmalu pa ga je začela močno boleti glava. Poklical je božanskega kovača Hefajsta, ki mu je s sekiro preklal glavo, iz odprtine pa je z bojnim krikom skočila oborožena Atena s čelado na glavi. Ni torej čudno, da je postala tudi zaščitnica vojskovanja, a ne nepremišljenega in brezglavega, ampak prekanjenega in zvitega. Atena je namreč po materi podedovala modrost in tako postala boginja modrosti in umetnosti.

Znana je zgodba, kako se je s Pozejdom sprla za oblast nad grškim polotokom Atiko, kjer ležijo Atene. Ker se nista mogla sporazumeti, je vladar bogov Zevs predlagal, naj zmaga tisti, ki bo dal ljudem bolj dragoceno darilo. Pozejdon jim je podaril konja, Atena pa oljko. Atenci so presodili v korist boginje, oblast je pripadla njej in postala je zavetnica Aten. Svetišče so ji postavili na akropoli, občudujemo pa ga lahko (delno ohranjenega) še danes. Ščitila pa je tudi druga mesta, ki so imela v templjih njene posvečene kipe - dokler so bili v mestu, je bilo mesto nemogoče osvojiti.

Atena je varovala mesta tudi v mirnem času. Skrbela je za nepristranske zakone, za blaginjo ljudi, za bolne in reveže. Kot boginja umetnosti in znanosti je naučila ljudi obrti, umetnosti in opravil. Navdihovala je umetnike, naučila je ženske tkati, moške pa umetnosti kovaštva in zlatarstva. Pomagala je stavbenikom in graditeljem ladij. Skupaj z Afrodito in Hero je bila tudi udeleženka slavnega spora za jabolko z napisom "najlepša", kjer pa ni zmagala.

Pri Rimljanih je imela Atenino vlogo Minerva. Bila je rimska boginja modrosti.

Minerva pa ima seveda tudi svoje korenine, morda etruščanske (Menerva). Skupaj z Jupitrom in Junono je sestavljala kapitolinsko trojico, ki so jo v Rimu še posebej častili. Svoja svetišča je imela na rimskih gričih Kapitolu, Aventinu in Eskvilinu ter na nekaterih drugih krajih.

ARES (bog vojne)

Ares je bil sin vladarja bogov Zevs in njegove žene Here. Bil je grški bog vojne, predvsem divjega vojskovanja. Modro vojskovanje pa je bilo pod varstvom boginje Atene. Ares je bil divji in nasilen bog, zato ga niso preveč marali niti bogovi niti ljudje. Divje se je vojskoval. Vmešaval se je v spopade, kjer pa je zaradi svoje nepremišljenosti pogosto potegnil krajši konec, najsi se je bojeval z bogovi ali smrtniki.

Znana je zgodba, kako je bil ljubimec boginje Afrodite. Hermes je to povedal Afroditinemu možu Hefajstu, ki jima je nastavil zanko, ju ujel v mrežo in ju nato izpostavil posmehu vseh olimpijskih bogov.

Grki Aresa niso preveč častili, čeprav je sodil med olimpijsko dvanajsterico.

Toliko bolj pomemben pa je bil rimski bog vojne Mars.

Bil je eden izmed najpomembnejših rimskih bogov. Povezovali so ga s Kvirinom, starim sabinskim bogom vojne. Bil je zaščitnik rimske države, sin Jupitra in Junone. V začetku je varoval rastlinje in skrbel za njegovo rast. Častili so ga kot boga žetve, polj, gozdov in pomladi.

Častili so ga v glavnem marca; ta mesec mu je bil tudi posvečen in je dobil po njem ime. To je

mesec, ko se po zimskem počitku narava ponovno prebuja in ko se zopet odhaja vojskovat. Njegova sveta žival je bil volk.

Mars je neločljivo povezan z mestom Rim, saj legenda pravi, da sta bila Romul in Rem, ustanovitelja mesta, sinova Marsa in vestalke Ree Silvijske, hčerke latiskega kralja Numitorja. Mars je bdel nad Rimom. Svojo naklonjenost je izkazal s tem, da je vrgel nad mesto, da ga zavaruje, lastni ščit. Kralj Numa Pompilijs (vse to se je dogajalo v dobi kraljev) je dal izdelati še enajst popolnoma enakih ščitov, tako da se ne bi vedelo, kateri je pravi, da ga ne bi mogel nihče ukrasti. Ti ščiti so bili spravljeni v Marsovem templju na Forumu. Tja je moral priti pred odhodom v bitko vsak vojskovodja, se dotakniti ščitov, obljubiti Marsu del vojnega plena ter ga prositi za pomoč.

Marsovo svetišče je stalo na rimskem Forumu, pa na Marsovem polju, kjer so prirejali vojaške vaje.

HEFAJST (bog ognja)

Grški bog ognja in kovač; božji orožar. Bil je sin Zeusa in njegove žene Here. Živel je pod vulkani in koval orodje in orožje junakom in bogovom. Ena od njegovih umetnin je bila tudi Pandora, ki jo je Zeus poslal na zemljo kot darilo Prometejevemu bratu Epimeteju (seveda pa jo je opremil s skrinjico, v kateri so bile same nadloge, bolezni in težave; ko je Pandora skrinjico odprla, se je vse to razširilo med ljudi). Hefajst je bil tudi tisti, ki je skupaj s pomočniki prikoval na Kavkaz Prometeja.

Hefajst je bil grd in šepav, zato ga je po eni verziji mati Hera vrgla z Olimpa. Potem je zanj skrbela boginja Tetijska. Druga zgodba pravi, da ga je z Olimpa vrgel Zeus, ker se je v nekem sporu postavil na Herino stran.

Hefajst se je izučil kovaškega poklica in postal velik mojster. Skoval je Pozejdov trizob, Ahilovo opravo, Zeusovo žezlo in egido (ščit). Zgodba pravi, da je izdelal tudi prekrasen zlat prestol in ga poslal materi Heri. Ko je boginja sedla nanj, ni mogla več vstati, saj so jo držale skrite vezi. Bogovi Here niso mogli rešiti neprostonevoljnega sedenja, zato so poslali Hermesa, naj privede Hefajsta. Glasniku bogov je to uspelo šele z zvijačo. Na koncu je Hefajst prišel na Olimp, osvobodil Hero in na gori bogov tudi ostal.

Njegova žena Afrodita ga je varala z bogom vojne Aresom, zato jo je osmešil pred vsemi bogovi Olimpa.

Kasneje so pravili, da je Hefajst živel pod ognjeniki in tam koval orožje in orodje za bogove in junake.

Rimljani so ga povezali z italjskim Vulkanom, bogom ognja oziroma njegove uničujoče moči. Njemu v čast so postavili svetišče na Marsovem polju. V mesecu avgustu so obhajali njemu posvečen praznik - volkanalije (v obrambo pred požarom so metali v ogenj žive ribe).

Posebej so ga častili kovači kot zaščitnika njihovega poklica. Verjeli so, da ima svojo kovačnico pod Etno, kjer mu pri delu pomagajo Kiklopi.

POZEJDON (bog morja)

Pozejdon je bil sin Kronosa in Ree. Kronos, ki mu je bilo napovedano, da mu bo eden od njegovih potomcev prevzel oblast, ga je, kakor vse njegove brate in sestre, razen Zeusa, požrl. Osvobodil ga je šele Zeus, potem pa sta si ta dva skupaj s Hadom razdelila oblast nad svetom. Pozejdonu je z žrebom pripadla oblast nad morjem.

Pozejdon je prebival v morski palači, le včasih jo je zapustil na vozu, ki so ga vlekli konji z zlatimi grivami. Pred njim so se razmikali valovi in kamorkoli je prišel, so mu prihajala nasproti morska bitja, da mu izkažejo spoštovanje. Pogosto so ga spremljali drugi morski bogovi in prebivalci morja.

Z ostalimi bogovi se je pogosto prepiral in navadno je potegnil krajši konec. Tako je bil poražen v tekmi z Ateno za oblast nad Atenami, premagali pa so ga tudi nekateri drugi bogovi v tekmi za oblast nad nekaterimi drugimi mesti.

Nagajal je tudi smrtnikom. Tako je deset let preganjal in oviral Odiseja na poti domov iz Troje, ker je le-ta oslepil njegovega sina Polifema.

Pozejdonova žena je bila Amfitrita, s katero je imel sina Tritona, ki je imel zgornji del telesa človeški, spodnji pa ribji. Pozejdon je imel mnogo zvez tudi z boginjami (Gaja, Demetra) in celo pošastmi (Meduza).

Pozejdonovo orožje je bil trizob, njemu posvečeni živali pa sta konj in delfin.

Grki so Pozejdona radi častili. Po njem so poimenovali mesta in mu gradili mogočne templje (rt Sunion na Atiki,...).

Rimljani so Pozejdona izenačili s svojim Neptunom.

Neptun je bil prvotno bog voda in je skrbel, da niso presihali studenci, izviri in reke. S

Pozejdonom so ga poistovetili, ko so se začeli bolj ukvarjati s pomorstvom.

Njegov tempelj je stal na Marsovem polju v Rimu, postavili so mu tudi oltar v enem od cirkusov (ker je ustvaril konja in kot zaščitniku konjskih dirk).

Danes najdemo lik Neptuna na mnogih poantičnih fontanah (Fontana di Trevi v Rimu,...), prav tako se po njem imenuje eden od planetov našega sončnega sistema.

HESTIJA (boginja domačega ognjišča)

Hestija je bila hči Kronosa in Ree. Tudi njo je Kronos v strahu za vladarski prestol požrl in osvobodil jo je šele Zevs, ki je prevzel oblast nad svetom in na Olimp povabil tudi Hestijo.

Bila je boginja domačega ognjišča, ogenj je bil tudi njen simbol. Kot taka je postala zaščitnica mirnega in spokojnega življenja in pregnancev (ti ostanejo brez doma in domačega ognjišča).

Grki so vsako svečanost začeli s prinašanjem žrtev Hestiji. V njenem imenu so tudi prisegali. Ta boginja ni imela templjev, ampak samo žrtvenike.

Rimljani so jo poistovetili z Vesto in jo častili na drugačen način.

Vesta spada med stare italske boginje. Bila je zaščitnica ognja in domačega ognjišča, zavetnica družine in v širšem smislu tudi Rima in cele rimske države. Njena sveta žival je bil osel. V njenem templju je gorel večni ogenj. Zanj so skrbele njene svečenice vestalke. Izbirali so jih iz boljših družin in začele so služiti s sedmimi leti. Boginji so služile trideset let, potem pa so smele službo zapustiti in se poročiti. V rimski družbi so bile zelo cenjene. Če je na smrt obsojeni na poti na morišče srečal vestalko, je bil pomiloščen. Vestalke so morale paziti, da večni ogenj v Vestinem svetišču ni ugasnil. Če pa se je to vendarle zgodilo po krivdi vestalke, jo je pontifex maximus (najvišji svečenik - to je bila državna služba) najprej prebičal, potem pa so morale vestalke samo s pomočjo sonca plamen prižgati nazaj. Vestalke je vezala tudi zaobljuba devištva. Tisto, ki je to zaobljubo prelomila, so živo zakopali. To se je zgodilo tudi vestalki Rei Silviji, ki jo poznamo iz pripovedke o Romulu in Remu.

ZEVS

Zevs je bil v grški mitologiji vladar bogov in ljudi. Veliki grški pesnik Homer ga imenuje prvega med bogovi in najvišjega vladarja smrtnikov. Zevs je prebival na Gori Olimp v zlati palači, ki jo je bil zgradil bog Hefajst. Zevsova žena (in hkrati sestra) pa je bila boginja Hera. Lahko je prevzel obliko katerekoli živali ali rastline. To je še posebej uporabljal, kadar mu je bilo všeč kakšno lepo zemeljsko dekle.

HERA

Grki so jo častili kot najvišjo boginjo in boginjo neba. Po značaju je bila prepirljiva in zelo ljubosumna, vendar ne brez vzroka. Ona je namreč kot zaščitnica zakona in zakonske ljubezni. Hero so upodabljali z žezlom in diademom, včasih je imela glavo zastrto s tančico. Na Olimpu je sedela na zlatem prestolu ob svojem možu, vladarju bogov. Njeno orožje so bile megle, grom in nevihte, njena sveta žival je bil pav.

ARTEMIDA

Bila je zaščitnica gozdov, travnikov in polj. Bila je tudi odlična lovka, njena puščica ni nikoli zgrešila cilja. Na svoj lovski dar je bila zelo ponosna. Ker ni mogla prenesti, da bi bil kdo v lovu boljši od nje, je ubila slavnega lovca Oriona, o katerem je šel sloves, da je boljši od nje. Aktajona, tudi odličnega lovca, je spremenila v jelena in ga dala raztrgati psom.

HERMES

Bil je bog glasbe, spremljevalec mrtvih v podzemlje, bog trgovcev, popotnikov, včasih tudi goljufov. Ljudem je sporočal voljo bogov, po potrebi je bogovom tudi pomagal in izpolnjeval naloge vladarja bogov Zeusa.

Hermesa navadno upodabljajo z popotnim klobukom, krilatimi čevlji in glasniško palico. Nikoli pa ga niso častili tako kot ostale bogove.

APOLON

Apolon je bil bog prerokovanja in vedeževanja; znano je njegovo preročišče v Delfih, kjer je v njegovem imenu govorila svečenica Pitija, ki je sedeč na trinožnem stolčku nad zemeljsko razpoko in omamljena z žveplovimi hlapi, ki so se dvigali iz nje, odgovarjala ljudem na njihova vprašanja. Apolon je bil tudi zavetnik vseh umetnosti.

DEMETRA

Grška boginja rodovitnosti in poljedelstva. Najpomembnejše Demetrino svetišče je bilo v Elevizini, kjer so Demetro še posebej častili.

AFRODITA

Afrodita je bila grška boginja ljubezni in lepote. Rodila se je iz morske pene. Njeni lepoti se niso mogli upirati niti smrtniki niti bogovi. Afrodita je bila ena od najbolj čaščenih boginj v stari Grčiji.

ATENA

Bila je boginja modrosti. Atena je varovala mesta tudi v mirnem času. Skrbela je za nepristranske zakone, za blaginjo ljudi, za bolne in reveže. Kot boginja umetnosti in znanosti je naučila ljudi obrti, umetnosti in opravil. Navdihovala je umetnike, naučila je ženske tkati, moške pa umetnosti kovaštva in zlatarstva. Pomagala je stavbenikom in graditeljem ladij.

ARES

Ares je bil sin vladarja bogov Zeusa in njegove žene Here. Bil je grški bog vojne, predvsem divjega vojskovanja. Ares je bil divji in nasilen bog, zato ga niso preveč marali niti bogovi niti ljudje. Divje se je vojskoval.

HEFAJST

Grški bog ognja in kovač. Hefajst se je izučil kovaškega poklica in postal velik mojster.. Živel je pod vulkani in koval orodje in orožje junakom in bogovom

POZEJDON

Bil je bog morja. Pozejdon je prebival v morski palači, le včasih jo je zapustil na vozu, ki so ga vlekli konji z zlatimi grivami. Pred njim so se razmikali valovi in kamorkoli je prišel, so mu prihajala nasproti morska bitja, da mu izkažejo spoštovanje. Pogosto so ga spremljali drugi morski bogovi in prebivalci morja.

HESTIJA

Bila je boginja domačega ognjišča, ogenj je bil tudi njen simbol. Kot taka je postala zaščitnica mirnega in spokojnega življenja in pregnancev (ti ostanejo brez doma in domačega ognjišča). Grki so vsako svečanost začeli s prinašanjem žrtev Hestiji. V njenem imenu so tudi prisegali. Ta boginja ni imela templjev, ampak samo žrtvenike.